

Reddet ved et mirakel

Horsensiansk modstandsmand ved spændende udstilling

Tekst: Paul Nielsen
Foto: Lene Sørensen

HORSENS - På den store udstilling af væsentligst illegale blade fra besættelsestiden, arrangeret i Bogcafe'n i Smedegade, findes også en liste over de ca. 60 horsensianere, der blev sendt i koncentrationslejr.

Flere af dem fandt døden dernede under de kummerligste forhold.

Andre klarede at komme tilbage. Blandt dem var Christian Andersen, Sundvej, som ved ferniseringen kunne finde sit eget navn på listen.

At han overhovedet kunne være til stede, betragter han selv som et mirakel.

Han er i dag 91 år og er i vældigt humør. Men for 50 år siden var han sammen med andre fangekammerater på vej til et af gaskamrene i den frygtede kz-lejr Dachau. Af ukendte årsager blev den forbryderiske handling afbrudt, og Christian Andersen var blandt dem, der kom hjem med de hvide busser.

Gav op

Christian Andersen siger, at det med den tid ikke er noget han går og tænker på til daglig, men ved enkelte lejligheder dukker der ting op i erindringen, som gør ondt.

Han husker således en kammerat fra Horsens, der simpelthen gav op meget tidligt og døde. Han husker også en anden fange, der spurgte ham, hvordan han kunne tage det hele så roligt. »Fordi, lød svaret, jeg vil hjem til Danmark igen«.

Christian Andersen hører ikke til dem, der glemmer det, han måtte igennem.

På udstillingen fortalte han, at han, der delte illegale blade ud for kommunisterne, første gang blev taget af dansk politi med den berygtede kriminalassistent Petersen Bach i spidsen.

Efter afhøring endte han som så mange andre i Horserød-lejren. Regeringen lovede, at hvis tyskerne ville tage lejren, skulle de nok blive advaret i tide.

- Det blev vi bare ikke, fortæller Christian Andersen. Først da tyskerne stod ved porten, blev vi klar over, at den var gal. I hast fik vi stablet borde og madrasser op, så vi kunne komme over hegnet. På den måde slap over 90 væk. Men senere gik det galt igen.

Genkendt

- Jeg havde overført mit illegale virke til Århus. Jeg spiste ofte min middagsmad på »Kroen i Krogen«. Det gjorde jeg også lillejuleaften 1944. Ved et bord ved siden af sad fire mand. Det viste sig desværre at

være Gestapofolk, som genkendte mig, fordi de havde et billede af mig.

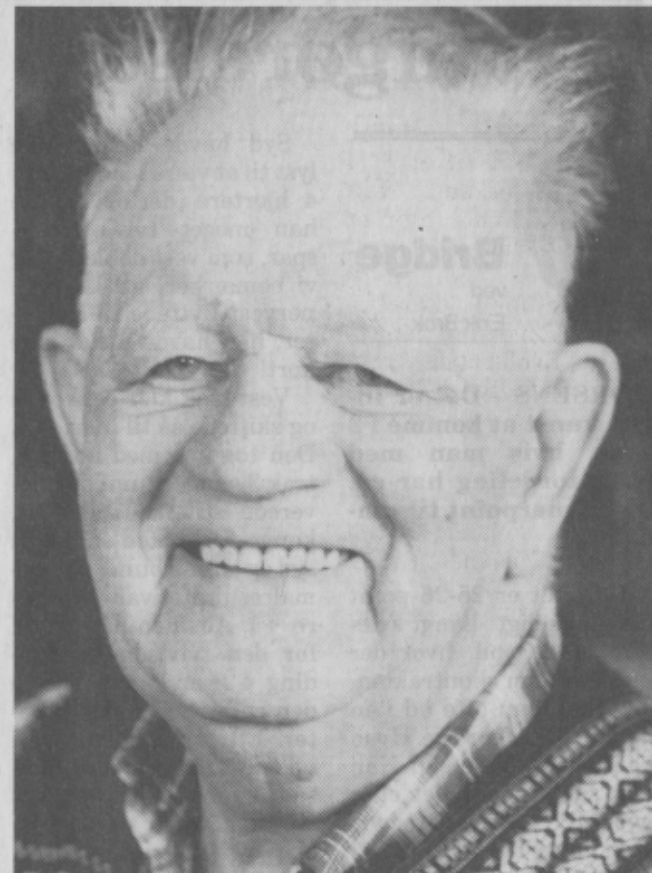
Så var det sket. Jeg husker naturligvis klart den mishandling, jeg blev udsat for. Mens fire mand holdt mig, blev jeg tævet igennem, så jeg tilsidst ikke kunne bevæge mig.

- Lederen af dem var en dr. Peters, og jeg svor på, at når jeg engang kom til frihed igen, ville jeg slå ham ihjel. Da jeg via Neuingamme kom hjem med de hvide busser, var noget af det første, jeg gjorde, at tage til Århus for at finde svinet.

- Desværre viste det sig, at han var død. Man sagde, han havde begået selvmord, fortæller den raske 91-årige.

Udstillingen i Bogcafe'n er med den dokumentation, der ligger bag, meget fortællende.

En af arrangørerne, Allan Skou Larsen fortalte, at de fleste af de illegale blade kom for dagens lys ved en tilfældighed. Det skete under en loftsrydning.

Christian Andersen: - Gav aldrig op

Åbningen blev foretaget af folketingsmedlem Bent Hindstrup Andersen.

Efter at have citeret statsminister Vilh. Buhls foragtelige antisabotage-tale fra september 1942,

sluttede Bent Hindstrup Andersen med at sige, at den bedste gave, man kan give de gamle modstandsfolk er altid at fortsætte kampen mod uretten.